

ZBORNİK REZIMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije

Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović

Željka Trbović

Milka Glavonjić

Uroš Šotarević

Svetlana Pešić

Zoran Kovačić

Programski odbor

prof.dr Ante Bilić Prčić

prof dr Katarina Pavičić Dokoza

prof dr Haris Memišević

prof dr Vesna Vučinić

prof dr Medina Vantić Tanjić

prof dr Gordana Nikolić

prof dr Svetlana Kaljača

prof dr Tamara Kovačević

doc dr Zlatko Bukvić

doc dr Marija Maljković

doc dr Ivana Sretenović

doc dr Bojana Drljan

ass Božidar Filipović

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

DRAVET SINDROM U COVID-19 ERI*Aleksandra Đurić-Zdravković¹, Mirjana Japundža-Milislavljević¹, Ana Roknić², Aleksandra Bokun³¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, ²ŠOSO "Jelena Varjaški", Vršac, ³OŠ "Sava Jovanović Sirogojno", Zemun-Beograd

Dravet sindrom (DS; šifra 8A61.11 prema ICD-11) je retka razvojna i epileptička encefalopatija koju karakterišu farmakorezistentna epilepsija i duboko oštećenje neurokognitivnog funkcionisanja, sa spektrom kognitivnih, jezičkih i motoričkih poremećaja, kao i poremećaja ponašanja. Ovi ispadi počinju u prvoj godini života i često evoluiraju u epileptički status. Deca sa DS su pod visokim rizikom od smrti, posebno od iznenadne neočekivane smrti u epilepsiji. Ponavljanje napada i indirektni efekti koji se odnose na njihove komorbiditete čini decu sa DS i njihove porodice ranjivom populacijom kada su zdravstveni sistemi ugroženi, kao što je to slučaj tokom pandemije COVID-19. Infekcije i febrilnost često pogoršavaju stanje i izazivaju napade i epileptički status kod dece sa DS.

Rani podaci pokazuju različite neurološke manifestacije kod značajnog dela pacijenata sa SARS-CoV-2 infekcijom, iako postoji malo dokumentacije o efektima na osobe sa epilepsijom. Kod 50% osoba sa DS kod kojih su se razvili mogući ili verovatni simptomi COVID-19, prijavljeno je pogoršanje napada, u smislu učestalosti ili trajanja napada ili oboje, ali nisu opisane epizode epileptičkog statusa ili druge komplikacije. Nekoliko porodica opisalo je sličan obrazac rasplamsavanja napada kao i tokom bilo koje istovremene respiratorne infekcije. Nisu prijavljene druge post-infektivne komplikacije. Iako nije bilo razlike u godinama osoba s DS koje su imale simptome kompatibilne sa COVID-19, izdvaja se zapažanje da su većina onih kojima je potrebna medicinska pomoć bila deca (uglavnom mlađa od 12 godina). Studije sa oprezom zaključuju da DS možda neće uzrokovati povećan rizik od teških ishoda COVID-19 u poređenju sa drugim zdravstvenim stanjima, pod pretpostavkom da postoji zaštita, prevencija i kontrola infekcije. Svakako, važna je procena komorbiditeta koji mogu povećati rizik od teških ishoda. Vakcinacija za sada izgleda kao strategija koja najviše obećava zaštitu od teških ishoda COVID-19 kod DS. Iako je vakcinacija često faktor koji izaziva napad kod DS, sada postoje utvrđeni dokazi da raniji napad povezan sa vakcinacijom ne menja tok stanja kod DS.

Uticaj COVID-19 na epilepsiju još nije u potpunosti utvrđen, jer postoji samo nekoliko retrospektivnih studija koje izveštavaju o neurološkim simptomima, koji ne uključuju uvek napade, u kontekstu teškog akutnog respiratornog sindroma usled COVID-19. U tom slučaju, nedostatak prospektivnih studija predstavlja glavno ograničenje za pripisivanje uzročnosti.

Ključne reči: Dravet sindrom, COVID-19, epilepsija

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektima „Kreiranje Protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa” (179025) i „Socijalna participacija osoba sa intelektualnom ometenošću” (179017), koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.